

Research Articles

Received : 05 January 2024

Revised : 14 September 2024

Accepted : 30 November 2024

การสร้างสรรคผลงานประติมากรรมหิน พัฒนาสู่ศิลปกรรมแห่งชาติ¹

Creation of Sculptures Development to National Art

กิตติพันธุ์ ชินวรรณโชติ

Kittipan Chinwannachot

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Faculty of Humanities and Social Sciences, Phetchaburi Rajabhat University

Email : kittipan.chi@mail.pbru.ac.th

บทคัดย่อ

งานสร้างสรรค์การแสดงศิลปกรรมแห่งชาตินับเป็นเวทีการประกวดระดับชาติที่มีประวัติความเป็นมายาวนานที่สุดใน ประเทศไทย ริเริ่มโดย ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี จัดขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2492 โดยมีวัตถุประสงค์ในการ พัฒนางานศิลปะร่วมสมัยของไทยให้เป็นที่ยอมรับและทัดเทียมตามมาตรฐานสากลเพื่อเป็นการสนับสนุน และเปิดโอกาสให้ศิลปินไทยได้แสดงออกถึงศักยภาพในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมแขนงต่างๆ รวมถึง เผยแพร่องค์ความรู้ไปสู่สาธารณชนในวงกว้าง ตลอดจนเป็นแรงบันดาลใจให้กับศิลปินรุ่นใหม่

ผลงานวิจัยสร้างสรรค์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการสร้างสรรคประติมากรรมหินอ่อน พัฒนาสู่งานสร้างสรรค์ศิลปกรรมแห่งชาติ ศึกษาแนวทางในการพัฒนารูปทรงของงานประติมากรรม ที่สื่อความหมายของการแสดงออกทางด้านความรู้สึกและจินตนาการ โดยอาศัยแรงบันดาลใจและความประทับใจจากรูปทรงที่มีลักษณะรูปทรงอิสระ ประกอบด้วย ที่มาเนื้อหาบริบททางองค์ประกอบของศิลปะ ความงาม ความเป็นปัจเจกของเอกภาพ จึงนำมาเป็นโครงร่างค้นคว้าหารูปทรงประติมากรรมตามทัศนคติและจินตภาพของหลักทัศนศิลป์ ที่สามารถสื่อความหมายเกี่ยวกับสัมพันธภาพ มีการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความสัมพันธ์ภาพต่างๆ ผ่านการแกะสลักหินอ่อน คล้ายคลึงพัฒนารูปทรงให้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านองค์ประกอบศิลป์ ปริมาตร รูปทางและขนาด โดยการเพิ่มและลดขนาดรูปทรง

¹ ทุนจากสถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ภายใต้โครงการวิจัยเรื่อง “การสร้างผลงานประติมากรรมหิน พัฒนาสู่ศิลปกรรมแห่งชาติ”

ตามหลักของความงามทฤษฎีทางศิลปะ เพื่อสื่อความหมายถึงการเปลี่ยนแปลงของวัตถุที่เกิดจากจากรูปทรงของงานประติมากรรม

คำสำคัญ : สัมพันธภาพ, ผลงานสร้างสรรค์, ศิลปกรรมแห่งชาติ, ประติมากรรมหิน

Abstract

The National Art Exhibition is a national competition stage with the longest history in Thailand. It was initiated by Professor Silpa Bhirasri and was first held in 1949 with the objective of Develop the Thai contemporary art scene to be accepted and on par with international standards as a support and provide opportunities for Thai artists to express their potential in creating works of art in various fields, including disseminating knowledge to the wider public as well as being an inspiration to new generations of artists.

This creative research work The purpose is to create marble sculptures. Developed into a national creative arts event Study methods for developing the shape of sculpture. that conveys the meaning of expressing feelings and imagination By relying on inspiration and impression from the shape that has a free form, consisting of the origin, content, context of the elements of art, beauty, individuality of unity. Therefore, it was used as a framework for researching sculpture shapes according to the attitude and imagination of visual art principles. that can convey meaning about relationships There is a transmission of feelings and thoughts. various relationships through marble carving Unravel and develop the shape with changes in artistic elements, volume, form and size. By increasing and decreasing the size of the shape according to the principles of beauty and artistic theory. To convey the meaning of the change of objects caused by the shape of the sculpture.

Keywords : Relationship, Creative Works, National Art, Stone Sculpture

1. บทนำ

ผลงานวิจัยสร้างสรรค์เรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมหิน พัฒนาสู่ศิลปกรรมแห่งชาติ ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนารูปทรงของงานประติมากรรม ที่สื่อความหมายของการแสดงออกทางด้านความรู้สึกและจินตนาการซึ่งใช้วัสดุหินอ่อนเป็นโยชน์ในการสร้างสรรค์ โดยอาศัย

แรงบันดาลใจและความประทับใจจากรูปทรงนำมาเป็นโครงร่างค้นคว้าหารูปทรงในงานประติมากรรมตามทัศนคติและจินตนาการ ที่สามารถสื่อความหมายเกี่ยวกับสัมพันธ์ภาพ มีการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความสัมพันธ์ต่างๆ ผ่านการแกะสลักหินอ่อน คล้ายคลึงพัฒนารูปทรงให้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านองค์ประกอบ ปริมาตร และขนาด โดยการเพิ่มและลดขนาดรูปทรงตามจินตนาการของผู้จัดทำเพื่อสื่อความหมายถึงการเปลี่ยนแปลงของวัตถุที่เกิดจากจากรูปทรงของงานประติมากรรม และส่งผลงานเข้าสู่เวทีการประกวดศิลปกรรมแห่งชาติ

อารี สุทธิพันธุ์ (2532) กล่าวถึงการสร้างสรรค์ การสลับให้รูปร่างหรือรูปทรงต่างไปจากเดิม การสลับให้มีรูปร่างหรือรูปทรงต่างไปจากเดิม เช่น การขยายบางส่วนให้มีขนาดใหญ่ขึ้น กว้างขึ้น และทำให้บางส่วนเล็กลง การสลับขนาด

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1. เพื่อศึกษาและสร้างสรรค์หาเทคนิควิธีการและขั้นตอนในการแกะสลักหินให้เกิดความรู้สึกผ่านรูปทรง
- 2.2. เพื่อใช้วัสดุที่มีความหมายหนึ่งในการสื่อสารความหมายที่แตกต่างออกไปจากความรู้สึกตามธรรมชาติ
- 2.3. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมหินที่สื่อความหมายที่แตกต่างออกไปจากความรู้สึกตามธรรมชาติและพัฒนาศิลปกรรมแห่งชาติ
- 2.4. เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับวัสดุประเภทหินและเพิ่มเป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์ในประติมากรรมต่อไปในอนาคต

3. ขอบเขตของการศึกษา

- 3.1. ศึกษาถึงความ รูปแบบ รูปทรง ต่างๆ และจังหวะของรูปทรงที่ตัดทอนลง หักงอลงเพิ่มเติมในผลงาน
- 3.2. วิเคราะห์รูปแบบ และศึกษาใช้เทคนิควัสดุ เช่น หินอ่อน เพื่อนำมาประกอบกันและสร้างรูปทรงที่ชัดเจนโดยให้สอดคล้องกับเนื้อหาของงาน
- 3.3. กำหนดรูปทรงให้ตอบรับกับอารมณ์ความรู้สึกตามธรรมชาติของวัตถุ และสร้างบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวกับการข้องเกี่ยวกันตามหลักสุนทรียศาสตร์เพื่อให้ตรงวัตถุประสงค์ในการแสดงออก

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

- 4.1. ศึกษาข้อมูลจากการค้นคว้า
- 4.2. ศึกษาจากรูปทรงของงานประติมากรรมที่มีขนาดจริง
- 4.3. วิเคราะห์รูปแบบและแนวความคิด ความรู้สึกภายในที่มีผลงาน
- 4.4. วิเคราะห์ทัศนธาตุทางประติมากรรมให้สอดคล้องกับแนวคิด เทคนิค วิธีการ องค์ประกอบ
ตลอดจนวัสดุและขนาดของงานจริง
- 4.5. สร้างแบบจำลองประติมากรรมด้วย 3 มิติ
- 4.6. ขยายผลงานประติมากรรมจากแบบร่างที่กำหนดให้มีขนาดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับ
แนวความคิด
- 4.7. วิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับงานจริง เพื่อหาข้อสรุปให้ตรงตาม
วัตถุประสงค์ที่ต้องการในการสร้างสรรค์ผลงาน

แหล่งข้อมูลของการศึกษา

1. ศึกษาจากเอกสาร และหนังสือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นจริงรูปแบบของงาน
2. ศึกษาจากสถานที่จริงในการหาค้นหา หิน ในเขตจังหวัด สระบุรี ในการเลือกก้อนหิน
สีของหินที่ต้องการ
3. ศึกษาข้อมูลจากผลงานศิลปะ ผลงานประติมากรรมที่มีแนวทางและรูปแบบของงาน
ให้สอดคล้องกับแนวความคิดของตนเอง

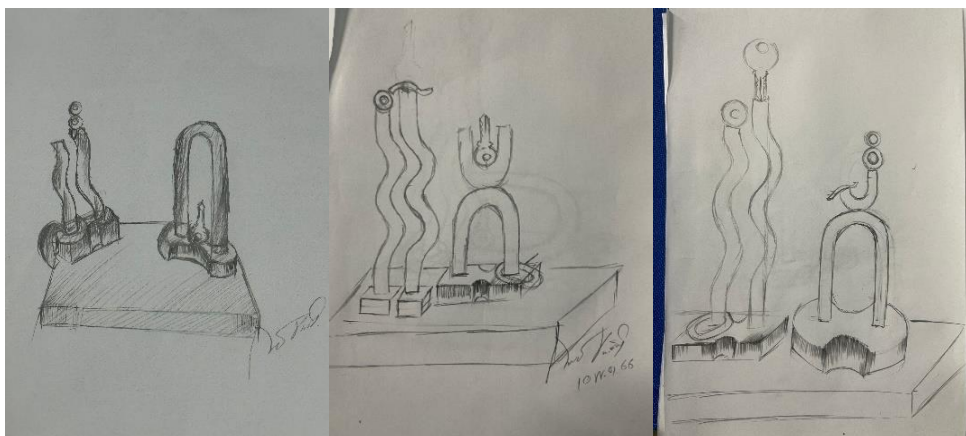
5. ประโยชน์ของการวิจัย

- 5.1. ได้เทคนิควิธีการและขั้นตอนใหม่ๆ ในการแกะสลักหินให้เกิดความรู้สึกผ่านรูปทรง
- 5.2. สามารถสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมหินที่สื่อความหมายที่แตกต่างออกไปจาก
ความรู้สึกตามธรรมชาติ
- 5.3. สามารถใช้เทคนิคการสร้างงานประติมากรรมในการเพิ่มมูลค่าให้กับวัสดุประเภทหิน

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

ผู้รายงานต้องการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมหินให้เกิดรูปแบบใหม่ แต่ยังคงความเป็นหิน
ดั้งเดิม เปลี่ยนแปลงรูปทรงที่เหมือนจริงให้เกิดความแตกต่างที่ถ่ายทอดรูปทรง 3 มิติ โดยการจำลอง
รูปทรงที่เกี่ยวกับอุปกรณ์ที่เป็น ห่วงโซ่ หรือ โซ่แม่กุญแจ นำมาขยายรูปทรงให้มีขนาดใหญ่และสร้างสิ่ง
ใหม่รูปทรงที่เกิดเปลี่ยนแปลงจากเดิม ลดทอนลง ตัดลง โดยใช้หินอ่อนในการเป็นวัสดุในการแกะสลัก

ซึ่งทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุที่พบเห็น เป็นโซ่หินอ่อน และเกิดการสร้างสรรคในตัวเองตามหลักขององค์ประกอบของศิลปะ



รูปที่ 1 ภาพสเก็ตต้นแบบ

ที่มา: กิตติพันธุ์ ชินวรรณโชติ (2566)



รูปที่ 2 ภาพต้นแบบดินน้ำมัน

ที่มา: กิตติพันธุ์ ชินวรรณโชติ (2566)



รูปที่ 3 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

ที่มา: กิตติพันธุ์ ชินวรรณโชติ (2566)

กระบวนการหาหินอ่อนที่มีขนาดเหมาะสมไม่มีขนาดที่ใหญ่เกินไปแบบ ที่มีรูปทรงตรงตามที่ต้องการ โดยยึดหลักความสมบูรณ์ของเนื้อหินอ่อน ซึ่งหินอ่อนในการสร้างสรรค์ผลงานนั้นได้จาก จังหวัดสระบุรี หินอ่อนที่นำมาแกะสลักจะมีเนื้อที่แข็ง แต่ก็มีผิวเปราะบาง เนื้อของสีหินจะเป็นขาว เทา อาจมีเส้นแดง ปะปน และมีเส้นสายแร่ที่ปรากฏในเนื้อหินอ่อนอาจจะมีรอยร้าวเกิดขึ้นได้ในแต่ละช่วงของเนื้อหินอ่อน



รูปที่ 4 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

ที่มา: กิตติพันธุ์ ชินวรรณโชติ (2566)

กระบวนการวางโครงร่างโดยใช้การตัดหินให้เข้ารูปทรง เป็นลักษณะเลขบวกของรูปทรงโดยเอาส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องออกเสียก่อนจำกัดรูปทรงให้ได้สัดส่วนพอดีและเผื่อขนาดรูปทรงขนาดจริงไม่ตัดออกจนมากเกินไป เป็นต้น



รูปที่ 5 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

ที่มา: กิตติพันธุ์ ชินวรรณโชติ (2566)

กระบวนการวาดแบบร่างลงบนเนื้ออ่อนโดยใช้การวัดสัดส่วนให้มีขนาดความต้องการ ที่แต่ละส่วนต้องมีขนาดเท่าๆ กันและไม่เล็กกว่ากันและสังเกตเนื้อหินที่แกะออกไป ดูลักษณะของสายแร่หรือเส้นที่เกิดรอยร้าว ที่ปะปนอยู่บนเนื้อหินโดยการแกะและลงน้ำหนักต่อไปจะไม่เกิดข้อผิดพลาดและระมัดระวังการเจาะทะลุในพื้นที่ของรูปทรง



รูปที่ 6 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

ที่มา: กิตติพันธุ์ ชินวรรณโชติ (2566)



รูปที่ 7 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

ที่มา: กิตติพันธุ์ ชินวรรณโชติ (2566)

กระบวนการแกะทะลุให้เกิดช่องว่างโดยใช้เครื่องมือไฟฟ้า และความระมัดระวังประคองในแต่ละช่องไม่เกิดการกระแทกกันรุนแรง โดยมีอุปกรณ์ไฟฟ้าเก็บรายละเอียดที่ละช่องว่างในขณะเดียวกันจะไม่รีบลดรูปทรงสังเกตองค์ประกอบของรูปทรงให้มีลักษณะเท่ากัน ไม่แตกต่างจนเกินไปและควบคุมน้ำหนักการใช้เครื่องมือไม่กระแทกจุดที่มีความบางหรือจุดที่มีรอยร้าว เป็นต้น



รูปที่ 8 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

ที่มา: กิตติพันธุ์ ชินวรรณโชติ (2566)



รูปที่ 9 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

ที่มา: กิตติพันธุ์ ชินวรรณโชติ (2566)

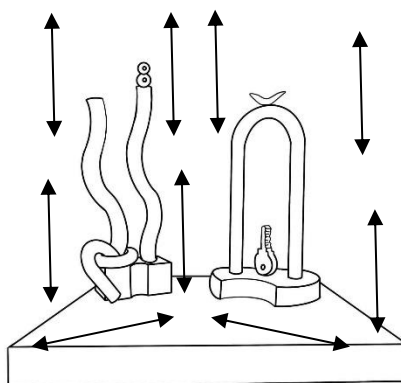
กระบวนการวาดแบบร่างลงบนเนื้ออ่อนโดยใช้การวัดสัดส่วนให้มีขนาดความต้องการ วัดขนาดสัดส่วนต้องมีขนาดเท่าๆ กันและไม่เล็กกว่ากันและสังเกตเนื้อหินที่แกะออกไป คุณลักษณะของสายแร่หรือเส้นที่เกิดรอยร้าว ที่ปะปนอยู่บนเนื้อหินโดยการแกะและลงน้ำหนักต่อไปจะไม่เกิดข้อผิดพลาดและระมัดระวังการเจาะทะลุในพื้นที่ของรูปทรง



รูปที่ 10 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

ที่มา: กิตติพันธุ์ ชินวรรณโชติ (2566)

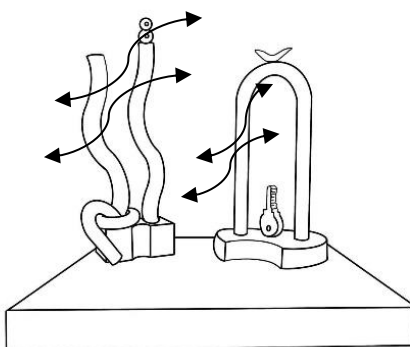
7. การวิเคราะห์ผลการวิจัย



รูปที่ 11 วิเคราะห์ โครงสร้าง

ที่มา: กิตติพันธุ์ ชินวรรณโชติ (2566)

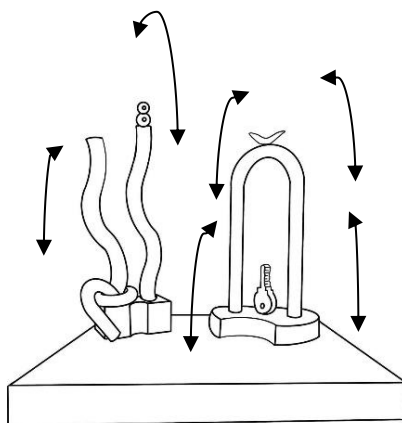
การวิเคราะห์ โครงสร้าง (STRUCTURE) รูปทรงของผลงานมี โครงสร้างของผลงานแกะสลัก หินของผลงานนี้ จะเป็นโครงสร้างของหินอ่อนทั้งสิ้น มีส่วนที่รับน้ำหนักมากที่สุด และส่วนที่รับน้ำหนัก น้อย จึงต้องคำนวณก่อนสร้างสรรค์ผลงานให้มีขนาด และน้ำหนักที่มีโครงสร้างหลักของงานเพื่อรับไว้



รูปที่ 12 วิเคราะห์พื้นที่ว่าง

ที่มา: กิตติพันธุ์ ชินวรรณโชติ (2566)

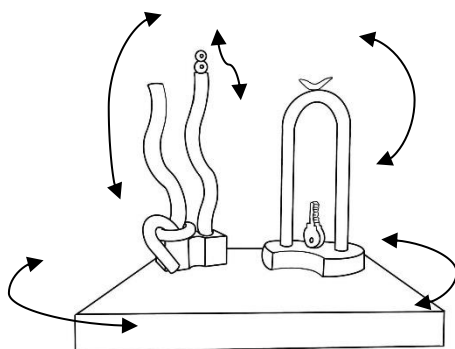
การวิเคราะห์ พื้นที่ว่าง (SPACE) พื้นที่ในอากาศหรือเกิดจากการสร้างมวลหรือรูปทรงที่เป็น กลุ่มก้อนพื้นที่ว่างจึงเป็นส่วนประกอบหรือทัศนธาตุที่สำคัญที่โดดเด่นหรือการสร้างพื้นที่ว่างในตัวเอง ประเภท รูปทรงที่บดบังพื้นที่ว่างจะช่วยสร้างจังหวะให้กับงาน ทำให้อากาศพื้นที่ว่างมี ความสัมพันธ์และ ประสานสอดคล้องกับรูปทรงมากขึ้น หากใช้เป็นเพียง แค่อช่องว่างหรือพื้นที่ว่างที่ไม่มีความหมาย



รูปที่ 13 วิเคราะห์เส้น และความกลมกลืน

ที่มา: กิตติพันธุ์ ชินวรรณโชติ (2566)

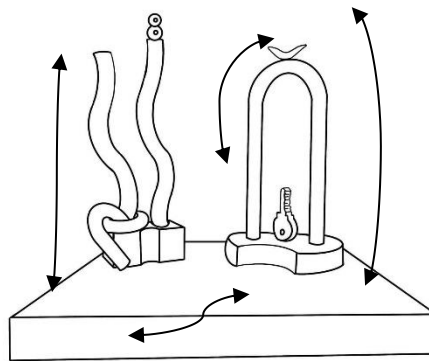
การวิเคราะห์ เส้น (LINE) ด้วยการสร้างรูปทรง และเส้นก็ถือว่าเป็นทัศนธาตุอันสำคัญในงานประติมากรรมเนื่องจากเส้นนำมาประกอบกันกันจะเกิดรูปทรงและรูปร่างเกิดขึ้นจากเส้นทั้ง 2 ประเภท มาประกอบกัน และรูปร่าง และรูปทรง 2 ประเภท มาประกอบกัน ได้แก่ 1 เส้นเรขาคณิต เป็นเส้นที่สามารถบอกได้ เส้นโค้ง เส้นนอน เส้นเฉียง เส้นซิกแซก หรือเส้นฟันปลา 2 เส้นอิสระ เป็นเส้นที่ไม่มีแน่นอนตายตัวเป็นเส้นที่คิดไปจดมาไม่คงที่ถาวร ในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า ซึ่งกำหนดเส้นที่เป็นไปทาง วรี มีส่วนโครงมนซ้อนข้างมาก มีทั้งแนวตั้ง และแนวนอน สลับกันไปเป็นตามรูปแบบของตัวต้นแบบของผลงานเส้นตรงให้ความรู้สึกแข็งแรง แน่นนอน ตรง เข้ม ไม่ประณีประนอม เอาชนะ



รูปที่ 14 วิเคราะห์รูปทรง มวล

ที่มา: กิตติพันธุ์ ชินวรรณโชติ (2566)

การวิเคราะห์ รูปทรง (FORM) เป็นสิ่งที่เกิดในงานจากการประกอบกันของเส้นแต่ละประเภท รูปทรงที่เกิดจากการประกอบกันของเส้นที่ นำมาใช้ในงานประติมากรรมหิน และมีบางส่วนเป็นรูปทรงที่สร้างขึ้นใหม่ ในตัวผลงานได้มีรูปทรงที่ท่วงๆ เป็นข้อโซ่ เกิดซ้ำๆ กัน หลายท่วง และบางข้อของท่วงโซ่ ก็ได้ลดทอนลง เปลี่ยนไปจากเดิม โดยการยืดออก ตัดออก ดังนั้นรูปทรงของงานจึงมีทั้งส่วนที่สร้างสรรค์จากสิ่งเดิม และเพิ่มให้เกิดสิ่งใหม่ มาเป็นองค์ประกอบของงาน รูปทรง



รูปที่ 15 วิเคราะห์ขนาดและสัดส่วน พื้นผิว

ที่มา: กิตติพันธุ์ ชินวรรณโชติ (2566)

การวิเคราะห์ ขนาดและสัดส่วน (PROPORTION) สัดส่วนของงาน เอกภาพอันหนึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ สัดส่วนในงานประติมากรรมหินอ่อนอาจเปลี่ยนแปลงไปตามอุดมคติ หรือเจตนารมณ์ของประติมากรรมของผลงานของข้าพเจ้าก็ได้มีไว้ว่า จะต้องสมสัดส่วนตามธรรมชาติเสียทั้งหมด ในผลงานของข้าพเจ้า ขนาดและส่วนอาจเปลี่ยนแปลงไปจากต้นแบบบางเพราะในขณะที่ทำงาน แกะสลักหิน เกิดการลดลงของขนาดของก้อนหิน ไม่มีการเพิ่มหรือเติมได้ จึงต้องระมัดระวังและควบคุมขนาดให้เป็นไปที่สมบูรณ์ที่สุดสัดส่วนในงานประติมากรรมของข้าพเจ้า เป็นกฎของเอกภาพที่เกี่ยวข้องกับความสมส่วนซึ่งกันและกัน ของขนาดในส่วนต่างๆ ของรูปทรงและระหว่างรูปทรง ในงานประติมากรรมก็มีความหมายของสัดส่วนอยู่สัดส่วนเป็นเรื่องของความ รู้สึกทางสุนทรีภาพและของอุดมคติ สัดส่วนนี้หมายรวมไปถึงความสัมพันธ์ อย่างเหมาะสมกลมกลืนของทัศนธาตุอื่นๆ ด้วย สัดส่วนที่สัมพันธ์กันในตัวรูปทรงแต่ละหน่วย และความสัมพันธ์ของที่ว่างระหว่างหน่วยหรือรอบๆ สัมพันธ์กับระหว่างของ รูปทรงส่วนรวมทั้งงานนั้นจะต้องมีความสัมพันธ์กับแรงโน้มถ่วงของโลกด้วย งานประติมากรรมหินของข้าพเจ้า องค์ประกอบที่สำคัญจะต้องตั้งอยู่ได้ในลักษณะเดียวกัน ตามที่ตั้งรูปทรงแนวตั้ง หรือด้านบนและล่าง

8. การสรุปผลและการอภิปรายผล

การศึกษางานวิจัยประติมากรรมสร้างสรรค์ เรื่องการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมหิน พัฒนาสู่ศิลปกรรมแห่งชาติ เป็นการศึกษาถึงกระบวนการสร้างสรรค์ที่มีต่อรูปแบบ เรื่องราว เนื้อหา เทคนิค เพื่อสะท้อนมุมมองแนวคิดและประสบการณ์เชิงด้านศิลปะมาถ่ายทอดเป็นเนื้อหาเรื่องราวต่างๆ ผ่านระบบการศึกษามีระบบขั้นตอน เพื่อสื่อความหมายทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ทักษะที่มีต่อรูปทรง ที่เปลี่ยนแปลงทางวัตถุ โดยนำความรู้ศิลปะเชิงองค์ประกอบศิลป์ และสุนทรีย์ในลักษณะการสร้างมุมมองที่แตกต่างกันออกไป เช่น รูปทรงที่มีอยู่เดิมนำมาขยายผลความคิดสร้างสรรค์ ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และผลสัมฤทธิ์ของผลงาน ได้ส่งผลงานประติมากรรมเพื่อร่วมประกวด ในการการแสดงผลศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 68



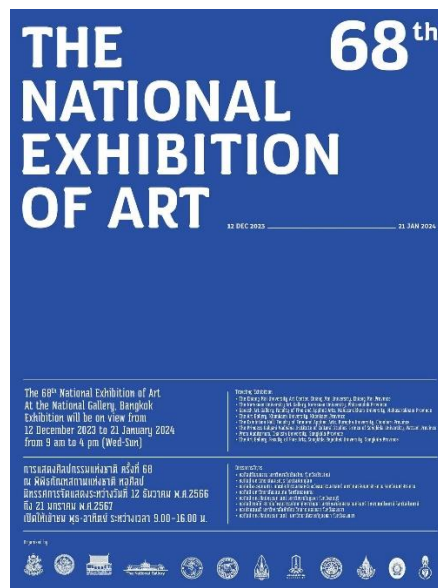
รูปที่ 16 การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมหิน พัฒนาสู่ศิลปกรรมแห่งชาติ
ที่มา: สันติ เล็กสุขุม (2566)



รูปที่ 17 การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมหิน พัฒนาสู่ศิลปกรรมแห่งชาติ
ที่มา: กิตติพันธุ์ ชินวรรณโชติ (2566)



รูปที่ 18 การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมหิน พัฒนาสู่ศิลปกรรมแห่งชาติ
ที่มา: กิตติพันธุ์ ชินวรรณโชติ (2566)



รูปที่ 19 การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 68
ที่มา: กิตติพันธุ์ ชินวรรณโชติ (2566)

9. ข้อเสนอแนะงานวิจัย

- 9.1. หินอ่อนสามารถพัฒนาในงานประติมากรรมได้หลากหลายมิติ
- 9.2. ควรศึกษาขั้นตอนเครื่องมือวิธีการต่อยอดไปในอนาคต

10. เอกสารอ้างอิง

- กิตติพันธุ์ ชินวรรณโชติ. (2566). *การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมหิน พัฒนาสู่ศิลปกรรมแห่งชาติ*. การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 68.
- อารี สุทธิพันธุ์. (2532). *มนุษย์กับจินตนาการ*. กรุงเทพฯ: แสงศิลป์การพิมพ์.